

ACCIO

CIUTADANA

43

EDITORIAL

Política d'esquerra

La solució de la crisi suara esdevinguda al Govern d'Espanya, donà una continuïtat a la política d'esquerrisme que s'inicià en sortir del Govern Provisional els senyors Alcalá Zamora i Maura i que es proposa mantenir el Govern actual. La característica dels seus components, les declaracions dels Ministres, la mateixa labor parlamentària en projecte, ratifiquen un esquerrisme governamental per infondre en la vitalitat de l'ànima popular.

De mancar aquestes explícites confirmacions, l'actitud de la premsa i dels polítics de dreta amb els seus esparveraments i els seus exabruptes, donaria un nou argument d'afirmació en aquesta característica governamental. Escatir la psicologia dretana en els moments actuals es fa molt difícil per un temperament que no senti aquesta modalitat, però no seria massa lluny de la veritat suposar l'existència de concomitàncies inconfessables en relació a l'aplicació de la Reforma agrària, de la Llei de congregacions i àdhuc amb el procés dels encartats pel moviment restaurador del darrer agost. L'idea fonamental dretana, es basa en l'enganyosa suposició — si és sincerament sentida, car, de no ésser-ho, seria una traïció — de què la República deu amansir els seus adversaris depositant la seva trajectòria profundament humana i liberal.

Als que pensàvem viure la realitat objectiva de la vida política actual, ens hauria decebut enormement una rectificació en la línia actual de la legislació republicana; mentre les lleis doctrinals o bàsiques de la República no siguin assimilades pel cos-

tum i l'habitud, mentre no s'hagin fet consuetudinàries amb la vida més humil i més senzilla, no és possible que la governació del país caigui dintre l'òrbita d'una actuació dretista, perquè desferia automàticament el contingut de la República, que és l'essencial, ja que el contingent — la forma exterior, la carcassa, el motllo, — no tindria per si sol cap valor específic que el fés estimat amb la cordial afecció que el poble ha sentit sempre per ell.

Es l'hora de l'esquerra; és l'hora de l'esquerra, i aquesta actualitat esquerrana deu perdurar per alguns anys. Una rectificació de procediment, un canvi d'orientació, una solució de continuïtat, o un confussionisme legislatiu, produiria uns efectes deplorables sobre l'existència de la mateixa República; la manca d'orientació, de programa i de doctrina que suposaria actualment la desviació governamental que ha predominat fins ara, faria infecund el gest notabilíssim del poble, que va voler proclamar la República com una festa popular, quan hauria pogut proclamar-la com una acció de justícia irresponsable.

Es l'hora de l'esquerra, car els postulats més nobles de la República, aquests postulats de justícia, de liberalisme, de humanisme, de germanor, són sentits amb una intensitat prometedora de la seva realització, exclusivament pels homes de l'esquerra, ja que han conviscut més amb els elements populars, n'han sentit les seves aspiracions justíssimes, i són els que més obligat tenen el deure de donar-los efectivitat legislativa.

Es l'hora de l'esquerra, car, a més dels interes

SETMANARI DEL PARTIT R.F.N
DE LES COMARQUES GIRONINES

GIRONA
23 juny 1933

15 cts

ACCIÓ 43 CIUTADANA

23 juny 1933

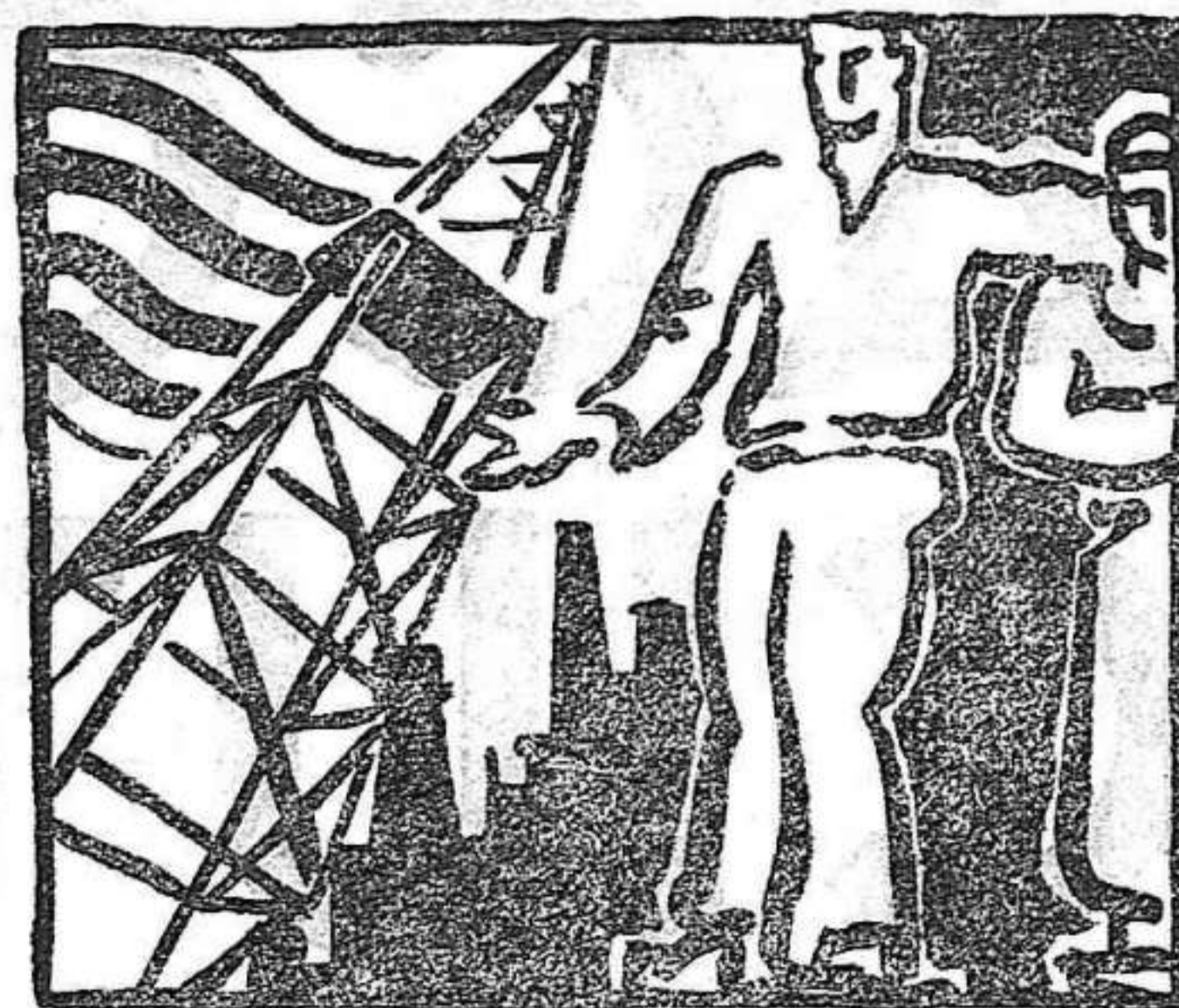
SETMANARI DEL PARTIT REPUBLICÀ FEDERAL
NACIONALISTA DE LES COMARQUES GIRONINES

Redacció i Administració: C. Carme, 13. - Girona : Tel. 199
Hores despatx: 6 a 8 de la vetlla
Subscripció trimestre: 1'75

Surt els divendres

DELEGACIONS COMARCALS

OLOT
Màrtirs de Jaca, 9
RIPOLL
Trinitat, 6.2.º
GIRONA
Carme, 13
PALAMÓS
FIGUERES
Cervantse, 3
PUIGCERDA
Centre Republicà
STA. COLOMA
Clavé, 23

Obrers contra obrers

Desgraciadament, per conveniències d'uns quants que quasi mai res no tenen que veure amb els treballadors, perquè ells mai no han treballat ni en tenen ganes, ens trobem, no solament aquí, sinó en el món enter, que els obrers van contra llurs germans obrers també. Els obrers, homes que treballen, que se senten explotats per la burgesia, en intentar redreçar-se contra llurs opressors, es troben amb uns homes que, amb paraula eloqüent i càlida, prometent-los unes reivindicacions que ells mateixos saben que no les tornaran mai convertides realitats, aconseguen que un nucli petit de treballadors els segueixi. Per desgràcia dels treballadors no tenen la cultura suficient per a comprendre pels viaranys en què els portaran aquests elements, i aquests ho aprofiten per atiar-los contra altres que, tal vegada, amb més sentit comú, fan cas omís de llurs insinuacions per creure-les mancades d'oportunitat. És de lamentar que els treballadors que haurien d'estar units, de fer un front únic el qual anés per a millorar la situació de la col·lectivitat, que la política que es fes dintre les organitzacions fos netament obrerista, única manera d'arribar a què el treballador, que és el més, imposi el seu programa; ens trobem que els obrers es maten uns a altres a les ciutats, i en les comarques on encara no hi ha sortosament el terrorisme, hi ha enveges i malícies, que ens portaran a un malestar que farà si no

reaccionem a temps, perdre a les comarques aquella germanor tradicional que ens legaren els nostres pares per a donar pas a uns odis personals que serviran per a disgregar-nos i fer que ens apedreguem uns a altres.

A la comarca de la Garrotxa, que fins avui i creiem serà el mateix en l'esdevenidor, que haurien mort tots junts per a defensar l'honor i els interessos d'un company, hi ha hagut algú que, amagant la seva pròpia bandera, amb el pretext de vetllar (deixant la política apart) per les reivindicacions dels camperols, ha format coaccionant uns germans nostres de bona fe, una Federació Agrària enfront de la organitzada des de la Comarcal d'Esquerra Republicana de Catalunya, pels delegats dels Sindicats Agrícoles dels pobles de la Comarca.

Hi ha qui ens diu burgesos de l'Esquerra, però a ells els consta que som treballadors tan explotats com ells mateixos.

Companyes, aneu per un mal camí. Igual que nosaltres militem en els rengles de l'Esquerra Republicana de Catalunya; igual que nosaltres veieu que aquest és l'únic partit compenetrat amb la classe treballadora i que si no ens cansem de lluitar ho esdevindrà encara més. No us fieu dels que diuen no voler imposar-vos la seva política, però fan els esforços per a apartar-vos de la vostra particular; això és una prova palesa que les seves intencions són les de portar l'ai-

gua al seu molí, com vulgarment es diu.

Si hom us assegura que a aquesta Federació no s'hi ha de fer política, però que moralment hi intervindrà amb més efectivitat que els "burgesos" de l'Esquerra, el nostre punt d'albir és que indubtablement que els que us menen tindran les pretensions de posar la Federació, millor dit encara, la vostra bona fe al marge de la Llei; del contrari si volguessin intervenir en política, hi intervindrien obertament dintre la personalitat jurídica de la Federació. Reflexioneu serenament, amics, no vulgueu servir de paràsits, ni vulgueu discrepar dels vostres mateixos germans; no prengueu exemple dels elements de la F. A. I. que, valent-se dels incauts de la C. N. T., fan que es matin obrers amb obrers.

No vulgueu que ningú us imposi el seu programa, sinó que hem d'ésser nosaltres, els pagesos, que de dintre el mateix partit, cohesionats i fent un front únic amb els altres obrers similars direm als homes destacats per nosaltres al Govern, quines són les necessitats del poble i les seves aspiracions. Si no ho fem així, donarem una altra prova de la nostra incapacitat, i no ens fariem dignes de què ens atorguin les millores que amb vehemència esperem, puix que descohesionats no seriem tampoc capaços per a defensar-nos-les i fer-les valdre.

PERE LLONGARRIU

sos generals de les classes proletàries, aquests elements d'esquerra són els que més han sentit també la justícia de les reivindicacions catalanes i a qui primordialment deu Catalunya la promulgació del seu Estatut. Estatut deficient, encara, però que més deficient hauria estat d'haver-lo hagut de redactar la fòbia anti-catalana dels conservadors del camp de la

República, ja que no haurien passat aquells límits vergonyants de la «bien entendida descentralización», cuirassa innoble de la antiga monarquia davan la realitat del fet català, i que tanta importància tingué en la disgregació de l'oligarquia borbònica davan els nous aires de comprensió, de civilitat i de justícia.

Per unanimitat fou elegit President del Parlament Català el Diputat per aquesta circumscripció En Joan Casanovas i Maristany

ACCIÓ CIUTADANA sent una gran joia per haver estat elegit, per unanimitat, el nostre diputat senyor Joan Casanovas President del Parlament de Catalunya. El dimarts pasat fou coberta en una votació brillantíssima, la vacant del senyor Companys, per haver estat anomenat aquest Ministre de Marina.

L'elecció del senyor Casanovas fou acompanyada amb una ovació unànime i donà lloc a les paraules emocionants, justes i eloqüents que, en síntesi descriurem a continuació, del nou President per a regraciar la confiança que li va demostrar tota la Cambra.

En prendre possessió del nou càrrec, el senyor Casanovas digué: "La meua emoció és gran. No trobaré prou paraules per a agrair l'honor que m'atorgeu en elevar-me a la presidència del Parlament. El que fins ara havia estat president va dir que el Parlament Català havia d'ésser l'expressió de la

sobirania de la nostra terra. Catalunya ha sabut trobar les noves Corts que marquen en el ritme modern l'expressió de la seva voluntat nacional.

No sé com em produiré en el curs de la meua actuació com a President. Per la vostra benevolença ja he tingut ocasió de presidir moltes sessions i tal com ho he fet fins ara, procuraré ésser imparcial i amparar les prerrogatives dels diputats, que no són privilegis, sinó drets inherents a llur representació.

No trobaria paraules per agrair l'honor que em feu i us demano a què m'ajudeu per a què pugui exercir el meu càrrec amb l'encert i serenitat que exigeix la responsabilitat de la Catalunya deliberant."

El senyor Casanovas en acabar fou aplaudit per la totalitat dels assistents, i nosaltres confiem, perquè coneixem les seves extraordinàries qualitats, que complirà la seva promesa.

Panorames Internacionals

Austria i Hongria

Els tractats de pau que les nacions aliades durant la gran conflagració mundial del 1914-18, imposaren als imperis centrals europeus, desferen el corcat imperi austro-hongarès, regentat per la dinastia habsburguina, reconstituïnt el poble txecoslovac, agregant a Itàlia, Iugoslàvia, Rússia, Polònia i Romania, troços importants del territori imperial i deixant a Austria i Hongria, convertides en dues petites repúbliques.

La trajectòria d'aquests dos pobles, de característiques ben diferents, que visqueren units durant molts anys, sota un comú denominador, segueix actualment viarany distanciat. Tant l'un com l'altre país, si bé no ha desaparegut encara de dintre les seves fronteres, l'espectre paorós de la fam i de la misèria, produït per la intensa crisi econòmica de post-guerra, però bon xic més asserenat l'ambient, cerquen la dreuera més recta que els porti al recobriment d'aquella potencialitat econòmica indispensable per a poder-se moure més lliurement, i mentre Hongria envia el Cap del Govern, general Gombos, a Berlín, per a entrevistar-se amb Hitler i preparar, d'acord amb el regent Horty i tota la camarilla monàrquica hongaresa, el retorn del príncep Otto d'Habsburg, per a proclamar-lo Rei, Austria, amb una

energia insospitada, s'oposa al desenvolupament del nacional-socialisme que vol imposar-se per mitjà del terror, i reprimeix durament els desmans i actes de sabotatge dels nazis, formant una barrera liberal i democràtica per a deturar l'onada reaccionària del feixisme hitlerià que, com nous bàrbars descendents d'Atila, voldrien esclafar, al pas de les seves legions, les conquestes liberals dels pobles d'Occident.

Dollfuss, el primer ministre austriac, amb una visió clara i digne del moment, ensems que cerca l'ajut econòmic de França per a refer el poble empobrit per la bogeria de les castes reials i militaristes, s'acosta als pobles de sava democràtica, per a copsar-ne la lleu i empeltar-la en l'esperit de la petita república. No cal dir que el país, sense distinció de matisos polítics, acull amb simpatia la política del seu primer ministre i es fa seves les paraules del ministre de l'Exèrcit, general Vaugoin, quan diu: "És que a Alemanya es creu que Austria és un país vassall que no té honor? Som un estat sobirà i independent, més petit que molts d'altrès, però no menys sobirà que tots els altres."

La posició d'aquests dos països, Hongria miran el passat, i Austria de cara a l'avenir, profunditzarà cada dia més el solc que els separa i no és pas fàcil que en el curs de la història tornin a anar mai més aparellats aquests dos noms.

FABIA

L'exabrupte de Miquel Maura

Miquel Maura, amb aquella reconeguda lleugeresa de cascos, pròpia del temperament irreflexiu del fracassat polític conservador, ha llençat un llarg manifest al país, manifest com es pot suposar, ple de bilis i de "chuleria", que cau de ple dintre la llei de Defensa de la República, i que en aquest cas concret hauria d'ésser aplicada íntegrament, amb perdó del partit federal històric, el qual ha acondicionat la seva col·laboració al Govern actual amb la no aplicació de l'esmentada llei.

Aquest manifest d'un home, el republicanisme del qual, si anéssim a profunditzar una miqueta, trobaríem potser que solament és fill de la rancúnia purament personal que sentia pel Borbó, per les desatencions tingudes i els greuges inferits al Maura pare, i que no obeeix pas a un raonament i un convenciment íntim, va adreçat pomposament a l'opinió pública, i caldria preguntar amb tots els respectes que ens pot merèixer, a quina mena d'opinió pública s'adreça l'home republicaniíssim que és Miquel Maura, el qual blaslava i emprava despiadament totes les armes per a combatre l'anterior govern Azafia, en l'afer tristíssim de Casas Viejas, que es portà al Parlament i es discutí àmpliament en tots els seus aspectes, quan encara ell no ens ha explicat la veritat de l'ocorregut al Parc de Maria Lluïsa de Sevilla, en el qual hi jugà un paper importantíssim. Caldria preguntar també al Miquel Maura que combat aferrissadament la política social i agrària dels governants d'esquerra, política que responen a les necessitats de l'hora actual, va a l'enfonsament definitiu de tota mena de privilegis i a la desaparició total d'ineptes i improductius, tendint ensems al millorament econòmic, moral i intel·lectual de les masses proletàries; que combat la política laicista, d'alliberament de consciències, que porten a terme els homes de la República, amb tot el respecte, però amb la màxima energia, responen a un imperatiu de la seva ideologia liberal i democràtica; que combat la política de supeditació al poder civil, de tots els demés poders, tan l'eclesíastic com el militar, i caldria preguntar, repetim, al Miquel Maura, representant autèntic de la "chuleria castiza" del fals Madrid, monàrquic i corromput, que emportat per la seva fòbia, en la campanya contra l'Estatut de Catalunya, insultà grollerament els catalans, ferint els seus sentiments més íntims, en nom de qui parla i a qui van dirigides les seves paraules.

Perquè una vegada hagi contestat les nostres preguntes sabrem concretament el que ell entén per país i el que entén per

opinió pública; podrem saber amb tota exactitud, amb qui es recolza per a difamar i anomenar faccions el govern legalment constituït, i aleshores, ens serà possible mesurar el grau de republicanisme dels que aplaudeixen i victoregen les paraules bilioses de l'exabrupte que en forma de manifest ha llençat el rebec Miquel Maura.

Mentrestant, nosaltres, com a homes liberals i democràtics, afirmem que no formem, ni podrem formar part d'aquesta opinió pública que diu Maura que està al seu costat, perquè entenem que la seva política és la negació de les essències liberals i

democràtiques de la revolució del 14 d'abril de 1931; i, com a catalans, podrem estar o no estar al costat del govern que presideix aquest home noble, auster, recte i liberal que es diu Manuel Azaña, segons sigui la seva política, atemptatòria o beneficosa per a les llibertats nostrades; però que ni ara ni mai estarem al costat d'aquell que per ésser un negat, nega el dret de Catalunya a recobrar la seva personalitat, per emmarcar-se, amb fesomia pròpia, dintre el conjunt de pobles que han de formar, en un demà, potser no massa llunyà, la Federació Ibèrica.

aquest retrat ens semblaria que és encara vivent.

No cal dir que tots els parlaments i l'eloqüència dels oradors, mereixen caluroses ovacions de l'auditori que omplenava de gom a gom l'ample sala d'actes del benemèrit "Centre Republicà Català" de la vila empordanesa.

* * *

LA TASCA DEL SECRETARIAT POLÍTIC DURANT LA SETMANA

Per encàrrec del Centre Republicà Federal de Sant Gregori han estat fetes gestions per a preparar un míting en aquell poble, no estant encara acordada la data.

Presentat al senyor Governador el President de la Comissió Gestora de Riudarenes amb el fi d'oferir-se incondicionalment.

Tramès a l'advocat senyor Balaguer la documentació d'un nostre simpatitzant de Cornellà de Terri, perquè entengui en un assumpte.

Entregat al nostre diputat a Corts Espanyoles les dades necessàries perquè pugui gestionar un assumpte a Madrid, interessant per un nostre afiliat a Sant Esteve de Llèmana. Aixímateix li ha estat lliurada altra documentació perquè entengui en altre assumpte interessat per un correligionari de Sant Esteve de Gualbes, de les quals no s'ha rebut encara la corresponent contesta.

Feta una lletra de presentació per utilitzar per dos companys de Verges, dirigida al nostre soci D. Jaume Martorell, perquè entengui en un assumpte de la seva competència.

Tramesa al Govern Civil una instància denunciant un acte punible d'un individu de Juanetes, d'acord amb els desitjos d'aquell poble.

Acompanyat a l'alcalde de Ventalló a les oficines d'aquesta Delegació d'Hisenda, Secció de Repartiment d'Utilitats per a recollir unes dades necessàries pel benestar i profit del poble.

Presentat, per a oferir-se incondicionalment, el President de la Comissió Gestora de Bellcaire, al senyor Governador Civil.

Entregat el rebut lliurat per la Caixa de la Comissaria de la Generalitat a D. V. de Madremanya, en virtut d'una penyora que li havai estat imposada per dit organisme superior. Aixímateix ha estat pagada altra penyora i lliurat el rebut a l'interessat, imposada per les mateixes oficines a un nostre amic de Flassà.

Rebudes Comissions dels nostres Centres, de Canet de Mar, Sant Martí Vell, Llambilles, Quart, Sant Martí de Llèmana, Sant Pere d'Osor, Aiguaviva i Vilablareix, i atès els seus encàrrecs.

Fetes gestions prop de les oficines d'Obres Públiques de l'Estat amb el fi d'aconseguir

RRF.Neg

notes de carnet

Polítiques

A LA MEMÒRIA D'ALBERT DE QUINTANA

El "Centre Republicà Català" de Torroella de Montgrí, va organitzar el dia 18 del corrent, diversos actes a la memòria del plorat amic i il·lustre diputat a les Corts Constituents senyor Albert de Quintana.

Al matí tingué lloc una manifestació per a dipositar unes corones en la sepultura del finat en el primer aniversari de la seva mort. Hi anà una compacta multitud, pronunciant sentits parlaments en homenatge de Quintana i exaltació de les seves virtuts i mereixements, els senyors Blasi i Irla, diputats al Parlament de Catalunya.

A la nit, en el local social de l'entitat organitzadora, tingué lloc una solemne vetllada. Presidí el regidor senyor Payet, el qual després d'unes paraules breus, explicatives de la finalitat de l'acte, descobrí un magnífic retrat de Quintana, destinat a figurar en la sala d'actes de la societat torroellenca. El senyor Blasi posà de relleu la figura benivolguda de l'enyorat absent i recordà l'acte del matí, donant compte de les sentides adhesions trameses dels senyors Gasol, Casanoves i Santaló.

El jove torroellenc senyor Pla i Comes, digué unes vibrants paraules en recordança del mort.

El senyor Camps i Arboix descrigué les circumstàncies punyents que voltaren la mort de Quintana, en el moment en què florien totes les seves esperances a l'entorn seu, pressagi d'un magnífic pervindre; en el

moment en què es consagraven les idealitats per les que lluità sempre Quintana; en el moment que la seva intel·ligència madura i eloqüència del seu verb, havien de cooperar a la consolidació i estructuració d'aquelles idealitats. Parlà de Quintana orador, amb una viva descripció de les seves dots, per a deduir que Quintana era una intel·ligència al servei de la paraula. Parlà de Quintana advocat i de la seva intervenció en la confecció de la llei del divorci, on adquirí un prestigi que s'ha perpetuat en tots els llibres de comentari a aquella llei. Acabà invocant les virtuts cíviques de l'homenatjat, per a què sigui estímul i guia en el compliment dels nostres deures.

El senyor Laureà Dalmau, diputat al Parlament de Catalunya, evocà la seva coneixença amb Quintana en ocasió de les primeres activitats escolars; es referí a l'ambient que voltava a Quintana en aquells anys infantils per a senyalar l'evolució del seu pensament. Es referí a les primeres intervencions periodístiques de Quintana en "El Poble Català" i com consagrà tota la vida a la defensa dels ideals de catalanitat, liberalisme i república. Recordà les seves campanyes de propaganda i les seves il·lusions d'intervenir en la discussió de l'Estatut de Catalunya. Posà de relleu els mèrits contrets per Quintana en ocasió del 14 d'abril de 1931, i com fou nomenat espontàniament i per unanimitat pel càrrec de primer Governador civil de la República, acte que constitueix un exponent d'honor per ell. Recomanà a tots que s'inspirassin en la seva cordialitat, en la seva bonhomia, en el seu idealisme, en el sentit de la responsabilitat, que d'aquesta manera honorariem la seva memòria i sempre que contempléssim

una rebaixa d'un cànon interessat per l'alcaldia de Sant Pere d'Osor que podria proporcionar treball durant dos mesos a diferents obrers parats d'aquella població, i donada la contesta obtinguda a l'esmentada Alcaldia.

Escrit a Josep Ametlla i Josep Brugada de Canet d'Adri, amb l'intent de que senyalessin un dia i hora per a tenir una reunió per a tractar d'assumptes polítics locals, molt interessants per al nostre Partit. Obtinguda la deguda contestació, organitzat la mateixa per a procurar donar satisfacció als nostres amics.

Gestionada una petició feta pel diputat per aquesta circumscripció el senyor Xavier Casademunt en pro d'un nostre company de Ripoll, i donada la contesta obtinguda en l'Organisme a que aquella petició feia referència.

Feta altra gestió interessada pel mateix diputat en favor de l'Ajuntament de Vilallonga de Ter i comunicada la resposta necessària.

Comunicat a Jaume Rodeja de Sarrià de Ter el resultat de la gestió que va encarregar a aquestes oficines en un assumpte d'aquell poble.

***

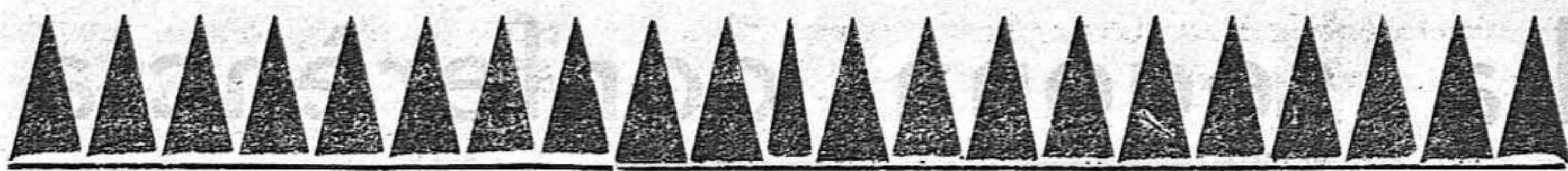
Llista dels Centres d'aquesta Comarca que han satisfet a la Comarcal de Girona la quota que els correspon i quantitat lliurada

(Dites quantitats corresponen a la quota de sis mesos a excepció de la satisfeta pel Centre de Porqueres que correspon a un mes.)

(Quantitats rebudes des de l'11 de juny a 20 del mateix mes, dia inclusiu.)

	Ptes.
Centre Republicà Federal de Cervià de Ter	19'50
Centre Republicà Federal de Sant Esteve de Guialbès	15'50
Centre Republicà d'Esquerra de Bellcaire... ..	18'00
Centre Republicà Federal de Bordils	15'00
Unió Republicana de Garrigoles... ..	12'00
Centre Republicà Federal de Bàscara	15'00
Comitè d'Esquerra de Sant Mori ...	6'00
Unió Republicana de Canet d'Adri... ..	12'00
Comitè Polític de Porqueres, Matà, Miánegas, Usall	5'00
Comitè d'Esquerra de Ventalló	12'00

de les quals quantitats han estat lliurades els corresponents rebuts.

CENTRE D'UNIO REPUBLICANA
GIRONA

CICLE DE TRES CONFERÈNCIES PÚBLIQUES

a càrrec de

Joaquím de Camps i Arboix

La tercera, sobre

"L'Evolució del Salarial"

Tindrà lloc **DIMARTS**, dia 27, a les deu de la nit, sota el següent

SUMARI:

Naturalesa del contracte de treball. - En el producte hi ha salari no pagat? - Del salariat, al participacionisme. - L'accionariat obrer.

CICLE DE CONFERÈNCIES AL CENTRE D'UNIO REPUBLICANA

Dimarts vinent, dia 27, continuarà en el "Centre d'Unió Republicana", a les deu de la nit, el cicle de tres conferències a càrrec del nostre benivolgut amic i prestigiós lletrat senyor Camps i Arboix, sobre l'evolució d'uns problemes latents.

La tercera, versarà sobre "L'Evolució del salariat", sota el següent sumari: Naturalesa del contracte de treball. En el produc-

te hi ha salari no pagat? Del salariat, al participacionisme. L'accionariat obrer.

L'anunci d'aquest cicle de conferències i la solvència del conferenciant, han desvetllat molt d'interès. El contingut dels temes i la forma de desenrotllar-los, augmenta l'afany, fent creure que aquests actes seran un èxit més dels que porta organitzats el nostre benemèrit centre republicà.

(c) Ministerio de Cultura 2005

La segona conferència del senyor

Camps i Arboix

Amb un auditori nombrosíssim, tingué lloc dimarts, dia 20, en el Centre d'Unió Republicana, la segona conferència del Sr. Camps i Arboix sobre "L'evolució de la propietat". Amb tot i ésser el tema aspre de si mateix, el senyor Camps i Arboix el va saber fer agradable, amb les cites històriques exposades eloqüentment, captivant l'atenció del públic fins al final.

El senyor Camps i Arboix començà dient que si una experiència històrica constant ens demostra que tota la vida humana en ses múltiples manifestacions està subjecte a una llei d'evolució ininterrompuda, en aquest moment de profunda transformació i en el que una inquietud més ens porta cada dia una necessitat nova, no pot pretenir-se que el dret es petrifiqui en institucions anacròniques. El dret, no obstant, és de totes les categories humanes i socials la que ha evolucionat a un ritme més lent, com ho prova la influència del dret romà codificat en el segle VI, en les legislacions actuals de l'Europa occidental.

Es referí a un altre fet: a què no totes les èpoques històriques tenen el mateix sentit renovador. La nostra època en té més que el feudalisme i la mateixa Revolució francesa; per tant si el dret és el vestit dels pobles, cal que per a satisfer les nostres actuals necessitats ens fem un vestit a mida i no amb retalls d'un dret caduc, propi per generacions més primitives i simplistes que la nostra. Per això sorprenen que es protesti de moltes de coses que ara es legislen en nom del dret tradicionalment establert, sense comprendre que del que es tracta precisament és de trencar amb mollos legals que es consideren insuficients, que es consideren nocius, que es consideren inadequats. Entre les institucions que queden afectades per aquesta transformació hi ha la del concepte i del paper que juga el dret de propietat privada, de tanta importància que segons la solució que a aquesta qüestió es doni, els idearis polítics i socials es classifiquen clara i distintament.

En una síntesi brillant, exposà la naixença de la propietat privada quan els pobles primitius es convertiren en sedentaris i posaren les seves activitats en el conreu de la terra, influïnt en el desenrotll de la propietat l'ocupació, la guerra, la voluntat del príncep, la llei reguladora de les formes de contractació i el fet biològic d'una desamortització natural, causes que anaren multiplicant el nombre dels propietaris que es repartien la terra, segons la capacitat d'empresa i de treball de cada poble, com esdevingué a Catalunya, on aquella capacitat era més intensa que a Castella o Andalusia, per exemple.

Tractà del concepte que la propietat privada ha merescut de les legislacions liberals, enumerant la Constitució de 1789, en la que es diu que el dret de propietat és un dels quatre drets essencials de l'home, com una

perllongació de la personalitat humana; l'ideari del partit radical-socialista francès, hereu de l'esperit de la Revolució; l'article 44 de la Constitució de la República espanyola i el 9 de l'Estatut interior de Catalunya.

Enfront d'aquesta tendència hi ha les escoles collectivistes, que neguen el dret de propietat, des dels primers utopistes fins a Marx, passant per Proudhon, que diu la famosa frase: "La propietat és un robu", per entendre que essent un privilegi hi ha que suprimir-la. La doctrina marxista de la socialització de la riquesa i dels mitjans de producció i distribució, en convertir l'Estat en propietari únic i gegant, no ha estat seguida per cap poble nascut de la postguerra, excepte Rússia. Es referí a l'experiència russa per a senyalar-ne defectes i fracassos i deduir que, salvant judicis a formular en son dia, l'assaig rus serà el d'un socialisme atenuat. Per a demostrar com ha evolucionat el marxisme, recordà unes paraules del socialista senyor Serra i Moret en el Parlament català en les que admetia la propietat fruit de l'esforç de l'home i del seu treball.

Es referí als socialistes agraris de Henri George, que si accepten la propietat privada de tota mena, no accepten la de la terra, i exposà l'argument que donen per a concloure la seva ilegitimitat, per considerar que la terra és un element natural, indispensable per a la vida humana, amb el que essent igual el dret a la vida per part de tots, ningú pot excloure a un altre en l'ús dels instruments per la vida necessaris.

Exposades les diverses posicions ideològiques respecte el dret de propietat, l'orador senyala la doctrina liberal-socialista condensada en l'ideari del partit radical-socialista francès, i, amb un caire més actual, en la Constitució de la nostra República. S'estima legítima la propietat de tota classe, ordenada, però, per l'Estat, encaminada a un fi que és l'interès social, a través d'un medi que és la intervenció del treball i justificada per un títol, que és la plus-valor que adquireix la terra en passar del seu estat improductiu originari al seu estat de màxima producció per mediació del treball i de la intel·ligència. Parlà de les limitacions que s'imposen a l'exercici del dret de propietat, inspirades en què ningú pugui abusar d'un poder en perjudici de tercer, com esdevé per la legislació referent a la propietat urbana.

S'ocupà seguidament del problema agrari a Catalunya per a senyalar-ne les modalitats i afirmar la seva existència no inventada, sinó real, encara que sigui de possible solució dintre de les fórmules del dret civil.

Dissertà sobre la frase "la terra pel que la treballa", i digué que mentre no s'entengués a la lletra, cosa que ningú li ha donat aquest sentit, era una orientació acceptable perquè tenia com a conseqüència natural el

que la terra simple com a capital, sense intervenir el propietari en l'explotació, deixés d'ésser instrument de renda. Per a demostrar que aquesta conclusió no té res de demagògic, cità unes paraules d'Ossorio i Gallardo en una recent conferència.

Per a arribar a aquesta forma evolutiva de l'actual propietat a Catalunya, sostingué el senyor Camps i Arboix que el primer pas era la modificació del règim contractual, donant prestigi als contractes de conreu, per a substituir l'arrendament per la societat, amb el que sense minva del dret de ningú, s'obtenen avantatges importants: elevar la condició del conreador, garantir la seva permanència i fer intervenir el propietari en l'explotació directa de la terra que posseeix. Per això opinà que havia d'incrementar-se el contracte de parceria, regulant-lo en els seus justos termes i en canvi s'havia de rebutjar com a injust el contracte a preu cotat. Per a demostrar aquesta injustícia, descrigué el que passava en cas de mala collita, en el que el capital-terra no perd res i el capital-treball-explotació que aporta l'arrendatari, ho perd tot, afegint que el mateix succeïa si el càlcul es feia com a promig, amb el que es demostra que el propietari, en aquests contractes, és un copartícep solament a beneficis. Féu notar per això la seva estranyesa de què algun sindicat de les nostres comarques hagi opinat en sentit divers.

S'estengué en consideracions per a evitar noves concentracions de la propietat de la terra; de la cooperació de l'Estat en mesures culturals, tècniques i creditícies a favor de l'agricultura, per a respondre a l'orientació de la política republicana de considerar l'agricultura com a base de tota l'economia col·lectiva. Es referí al retorn a la terra, acabant amb l'absentisme i a la supressió del tipus social del propietari, que vivint d'esquena a la terra, ni la coneix, ni l'estima, vivint en ociositat i passejant els seus vicis pels carrers i places de les ciutats.

Acabà referint-se al moment de transició en què vivim, que per ésser-ho és de liquidació de moltes coses. En moments d'aquesta índole és necessari una màxima comprensió i adaptació per part dels que poden sofrir perjudici, en benefici dels mateixos interessos que corren perill, sobretot quan no sofreixen greuge irremediable certs drets fonamentals.

Com en ocasió de la primera conferència, el senyor Camps i Arboix fou molt aplaudit i felicitat, mantenint atentíssima l'atenció de l'auditori, molt més nombros encara que en l'anterior dissertació. L'orador no defugí cap qüestió i reeixí felicitament en les dificultats que el tema presentava.

Dimarts vinent acabarà el cicle amb l'evolució del salariat, que per la seva novetat ha desvetllat també gran interès.

Una reunió bosquetana

El dijous passat, a mig camí de Rocacorba, entre Canet i Adri, vareu reunir-se un crescut nombre de republicans. Per sala els servia aquella exhuberant vegetació que adorna la majoria dels nostres pobles muntanyencs. Per teló de fons, l'enorme prominència de terreny que es diu Rocacorba; per entarimat, la terra d'argila i relliscosa, i per sostre, en aquella hora d'aquell dia, dotze del matí, un cel de núvols amenaçadors de tempesta.

L'objecte de la reunió era confondre en un, dos grups d'homes, tots prou republicans, però que es troben distanciats per res més que... interessos. Voldríem comportar-nos, i aquest és el nostre desig, des d'aquestes pàgines, amb plena imparcialitat per a poder també exposar amb un sentit d'equitat, el nostre punt de vista.

Una intervenció, potser un xic massa apassionada, d'un bon element nostre, va motivar una desagradable impressió en el grup contrari i va iniciar-se la lluita que no té altra finalitat que cercar un vencedor i un vençut.

Les paraules assenyades que va pronunciar el President de la Comarcal de Girona, en aquells moments i en aquell lloc, tenen tota la força d'una doctrina basada en la mútua comprensió i en la necessitat d'una convivència. Aquelles paraules amarades de cordialitat, germanor i benevolença, varen causar favorable impressió entre els reunits i estem esperant el resultat favorable que ha de portar moments de calma i d'intima concentració.

GARROTXA

OLOT

DELEGATS DE LA FEDERACIÓ COMARCAL D'OLOT AL SEGON CONGRÉS D'ESQUERRA REPUBLICANA

Entitats concurrents... .. 25.

Militants representats ... .. 3.500.

RAMON CALM, d'Olot.

MANUEL FERNANDEZ, de Besalú.

PERE LLONGARRIU, de Sant Jaume de Llierca.

PERE FAJULA, de Tortellà.

JOAN RODA, de Les Planes.

MIQUEL JUNCA, de Besalú.

***

Divendres, dia 16, al vespre, una nodrida comissió de l'Associació d'empleats de Banca d'Olot, visitaren l'Alcalde senyor Aubert, al qual feren entrega d'un document per tal que se servís cursar-lo al senyor Ministre del Treball, protestant de l'excessiu retard que va produint-se en la resolució dels recursos presentats al projecte de Bases de Treball publicat a la "Gaceta de Madrid" el dia 20 de Febrer d'enguany.

Es funda aquella protesta en el fet que han transcorregut ja més de dos mesos de la publicació del projecte, temps que ultrapassa el límit que permet la legislació vigent perquè tinguin ja caràcter de llei, i per ésser immediata la data que ha de començar el règim de jornada intensiva durant els mesos d'estiu, extrem acordat en la Conferència Nacional de la Banca Privada.

L'Alcalde prometé donar curs a les seves justes aspiracions.

L'Entitat local "Sala Vayreda" ha convocat una reunió dels seus afiliats per al pròxim diumenge, dia 25, a dos quarts de

La política de la República és una política d'amor. La República ha vingut per a agermanar, no per a desunir. La República estèn els seus braços paternals perquè dintre d'ells s'hi arredossin tots els homes que tinguin un veritable esperit de justícia, siguin capaços de fer el bé social i d'amor al pròxim. La República persegueix l'obtenció d'una igualtat en dret social, i respecta les diferents situacions econòmiques. La República vol justícia per tothom i renega d'aquells privilegis que feien del ric un senyor botxí i omnipotent, i del pobre un amargat i un esclau.

Un i altre grup pensen en republicà, pensen en el bé del pròxim, però cerquen qui ha d'ostentar la vanitat de governar i dirigir el poble, i nosaltres tenim que declarar que sols una rectitud, no divorciada de la benevolença, que sols una rectitud en els procediments pot ésser el que ha de dirigir i solucionar totes les diferències que puguin haver-hi, fugint sempre de personalismes que disgreguen i enverinen les diferents qüestions en què intervé aquesta gran plaga actual.

Enlaireu, amics de Canet, i companys d'Adri, els vostres ulls cap a l'ideal i veureu en la llunyania, no tan lluny per no poder assolir-los, tres lemes que són els nostres i vostres i que parlen de Llibertat, Igualtat i Germanor. Sols així, fugint del que hi ha arran de terra, podreu ajuntar les vostres comuns aspiracions, que és viure en pau i tranquil·litat dintre el clos de la República que lluita per a agermanar i llibertat els pobles d'Espanya.

dotze del matí, al Saló de Sessions de l'Ajuntament, sota la següent ordre del dia:

Sorteig d'una obra del senyor R. Barnadas.

Aprovació dels comptes.

Renovació de la meitat de la Junta.

***

En la reunió general de socis, celebrada el dia 1.er del mes en curs, en el local de la "Unió Comercial" d'aquesta ciutat, fou acordat per aclamació, nomenar una Comissió per a què gestioni la creació d'una Entitat productora o subministradora del fluid elèctric en la nostra ciutat a fi de què un element tan imprescindible en el nostre temps resulti més econòmic que el que tenen establert les dues úniques Companyies locals subministradores del fluid i més tenint en compte els rumors circulats de les puges de tarifes vigents en l'actualitat.

En l'esmentada reunió regnà un grandíolent entusiasme prometedor d'un èxit falaguer dintre breu temps, ja que es compta amb ofertes important de capitals i elements necessaris de producció per a tirar l'assumpte endavant.

A petició d'alguns socis, fou acordat tan-

bé convocar dintre breus dies en un local públic una reunió en la que hi tinguin cabuda tots els estaments de la ciutat, perquè l'assumpte del fluid interessa inclús als particulars, i d'aquesta manera podrà consolidar-se el que amb tant d'entusiasme ha estat acordat per la majoria de socis de la "Unió Comercial".

***

BANYOLES

Senyor "Un desvagat": diu vostè que no deuria esforçar-me més en demostrar el que és el capellà de can Jana, tota vegada que l'opinió ha sabut jutjar ja la seva conducta en l'afer que han motivat els anteriors articles.

Amb tot això, ja estem d'acord, i que el públic sensat i honest ha fet el veredict de culpabilitat condemnant no solament el capellà Joaquim Pou de can Jana pels fets per ell comesos, sinó que també han estat jutjats els seus encobridors Angel Sauqué, rectot de Banyoles i tots aquells senyors de la cúria de Girona que constitueixen el tribunal eclesiàstic.

El que vostè deia en una de les seves publicacions, que les dones que freqüenten les esglésies em retirarien la mistat i que em criticarien, ha tingut molta raó; sembla veraderament una profecia, fins i tot ha arribat el despit d'aquestes dones a degenerar amb l'insult.

L'altre dia vaig ésser grollerament insultada per una senyoreta que sortí en defensa del capellà Pou, assabentant-me que dit capellà estava per ella i per ningú més.

Després del succeït amb aital senyoreta, vaig visitar el senyor Jutge, explicant-li el cas, fent la corresponent denúncia i reclamant la seva intervenció. Aquest senyor em contestà que de tot això ell no podia fer-hi res, que el cas era de la competència del senyor Alcalde. Llavors, les autoritats segurament deuriem complaure's que passés un cas deplorable?

Senyors Capellans, no féu sortir les dones que incondicionalment disposeu per a aixecar escàndol en defensa vostra. Si us creieu amb raó, acudiu als tribunals de Justícia, seria el més legal que una volta al tribunal, que és on jo voldria portéssiu la qüestió, que amb aital avinentesa reclamaria que el senyor Jutge obligués al capellà Joaquim Pou que fés entrega d'una clau de la porta de l'escala que dona entrada al meu pis i altres que estan en poder seu.

Ja en oportuna ocasió que el senyor Alcalde va citar-me al seu despatx de l'alcaldia, a propòsit de la primera declaració que vaig fer pública, contra i acusant el Pou de la seva luxuriosa conducta, vaig permetre'm fer-li present, procurant que dit senyor amb la seva autoritat també hi in-

tervingués, sobretot procurant almenys que dit capellà fes entrega de la clau que per res devia interessar-li la seva possessió, doncs ni així; tot plegat demostra que les autoritats fan el sord desentenent-se de prendre cartes a l'assumpte, sense reparar el que vostè sosté podria succeir com a conseqüència del mateix. Igual prec, en demanda de la clau, vaig fer al senyor Bisbe, i tampoc la clau no surt, estic cansada de recórrer i instar a totes les autoritats, i segons es dedueix totes deuen combregar amb rodes de molí.

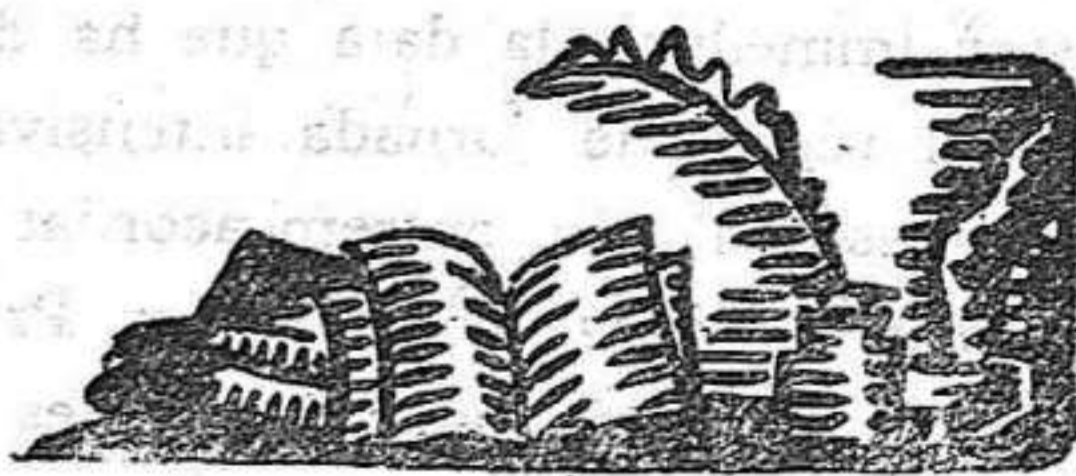
Això que diu vostè de l'església de les Rodes és més greu que vostè no es pensa, i les autoritats no veuen res o no els interessa. Fins a les tres de la matinada, són molts els dies que fan la xerrameca i, quan els sembla bé, també tanquen la porta petita de la plaça del Carme, perquè ningú no els sorprengui. Temps enrera, compraren una petita masia del poble de Porqueres, nomenada "can Colonas", segurament per a servir d'esbarjo, puix diàriament, i a totes hores, tant de nit com de dia, arriben cotxes forasters portant sennyors i senyores, vells i joves, qui sap de quines encontrades, hostatjant-se a casa de Narcís Aulina del carrer Gran (avui de Mossèn Jacint Verdaguer). Jo no sé quin tràfec deuen tenir entre mans, que corrin de nits hi ha totes hores; segurament que sí, deuran dedicar-se a un contraband o fins un diria que pot semblar-se a una trata de blanques.

Segons es veu, aquesta gent disposen de molts diners, puix no reparen en fer moltes obres i convits.

El capellà de can Jana també forma part de la moixiganga de l'església de les Rodes, fent els serveis de la casa junt o per separat amb el capellà Joan Pujolas.

Sembla que les atribucions d'aquests capellans a l'església de les Rodes tenen com a missió entendre's i cuidar-se de les dones i criatures del barri, hi aquells senyorassos que venen de fora tenen entre mans molts misteris, no sé si són de política; el cert és que sempre es veuen cares diferents no podent deduir el que fan, si són cites amoroses o qüestions polítiques o tot plegat a la vegada.

DOLORS BOIX

EL GIRONÈS

GIRONA

GUARDERIA D'ESTIU. — Com en els dos estius anteriors, enguany l'Ajuntament organitza una guarderia de nens, que cuidarà d'ells cada dia de 8 a 11 del matí i de 3 a 7 de la tarda, durant les vacances d'estiu, això és, del 1.er de juliol al 31 d'agost.

Com l'any passat i en la mateixa forma, funcionarà per als infants necessitats, la cantina escolar.

Poden assistir a la guarderia tots els infants de la ciutat sense distinció d'escoles on rebin institució.

Els assistents a les escoles oficials, poden formalitzar llur inscripció davant de llurs professors; els demés, poden efectuar-la a la Secretaria de l'Ajuntament, tots els dies laborables a les hores d'oficina.

***

UN SOPAR D'HOMENATGE. — Demà, a la nit, un grup de gironins amants de la ciutat i entusiastes de l'esport, oferiran un sopar a Viader, el primer ciclista gironí que ha acabat la Volta a Catalunya, la prova més important que té lloc a Espanya.

És ben just aquest homenatge. Viader cobrí la Volta, la penosa Volta, ben dignament, en el 18.è lloc de la classificació general, després d'haver de lluitar amb les seves soles forces, contra les privilegiades atencions d'altres concurrents a la Volta i contra l'adversitat implacable.

ACCIÓ CIUTADANA felicita el gironí Viader per la seva gesta, s'adhereix al just homenatge i fa vots per a què en successives actuacions, els ciclistes gironins tinguin l'ajut degut per a què llurs esforços puguin esmerçar-se completament en la lluita esportiva.

***

UNA BONA COMPANYIA. — Els passats dimecres i dijous, ha actuat al Teatre Principal la Companyia Díaz de Artigas-Collado, posant en escena "Eva Quintanas", de Linares Rivas, i "Bodas de Sangre", de Garcia Lorca.

Les dues representacions foren dos èxits. Èxit de públic, que omplia el teatre, i èxit

artístic. La companyia està integrada per elements valuosos que fan bon costat a l'excel·lent actriu que és la Díaz de Artigas, i ofereixen així un conjunt de remarcable importància.

Cal agrair-los l'haver-nos fet conèixer "Bodas de Sangre", interessantíssim esforç de renovació del teatre espanyol, presentat amb la màxima pulcritud escènica i amb un esplèndid decorat de Bartolozzi.

Felicitem l'Empresa Albènz per haver-nos portat aquesta magnífica Companyia, i esperem que l'èxit assolit els esperonarà a la reincidència.

***

UN IMPORTANT PARTIT DE FUTBOL. — Demà, dissabte, tindrà lloc al camp de Vista Alegre el partit U. S. de Sans-Girona F. C. És aquest el darrer partit de la competició per a assolir el pas a la primera categoria.

De guanyar o solament empatar, el Girona F. C. passarà a la màxima categoria, a la dels grans clubs Barcelona i Espanyol. És, realment, un partit de transcendència per al nostre esport i, per tant, és ben comprensible l'espectació existent.

Que guanyin els millors, i que aquests siguin els nostres.

***

EL MINISTRE DE TREBALL. — Procedent de Madrid i Barcelona, va arribar el proppassat dia 18 del corrent, a aquesta Ciutat, en automòbil, el ministre del Treball senyor Largo Caballero, acompanyat del sots-secretari del seu Ministeri senyor Fabra Ribas, viatjant els dos de rigorós incògnit.

Varen ésser saludats pel Governador civil senyor Prunés i pel senyor Rahola en representació de l'Alcalde, que es trobava absent.

Varen dinar al Restaurant de Sant Jordi i després prosseguiren el viatge, cap a Ginebra, pujant al tren en aquesta estació a les tres i quaranta minuts.

OCASIÓ

Piano elèctric, bon estat, que val tretze mil pessetes, es ven a preu de ganga. — Raó: Cafè Colonial, Caldes de Malavella.

BAIX EMPORDA PALAFRUGELL

Sota la presidència del diputat al Parlament Català senyor Josep Fàbrega, va tenir lloc a Palamós, el passat dia 11, la reunió del Comitè Comarcal del Partit Federal del Baix Empordà.

S'adoptaren diversos acords d'importància, entre ells, la participació del Comarcal en el pròxim Congrés d'Esquerra i l'expulsió del partit per actes d'indisciplina del "Comitè Federal" de Palafrugell.

Després d'aquesta expulsió, de la nostra vila únicament queda dintre l'organització republicana comarcal, la puixant i republicànissima entitat Unió Republicana d'Esquerra.

***

Durant tota aquesta setmana han rebut nombroses felicitacions i mostres de simpatia els familiars residents en aquesta vila de l'intrèpid aviador tinent Collar que, junt amb el capità Barberan han efectuat el formidable salt Sevilla-Cuba.

A les moltes felicitacions volem adjuntar-hi la nostra ben sincera.

***

Divendres de la setmana passada, Joan Estelrich donà la seva anunciada conferència en el saló del Coliseu Empordanès.

Formidable actor, representà el drama del programa de la Lliga, obtenint un èxit entre els seus incondicionals.

Per haver-se apartat, segons s'afirma, de les rengleres de la Lliga, l'home de la presentació standard dels oradors lliguers senyor Daunis, s'encarregà de la mateixa el fantàstic senyor Pau Coromines Rabassa, una de les coses més pintoresques de la nostra població i l'obrer de Lliga Catalana a Palafrugell.

***

S'ha inaugurat, sota el guiatge i l'organització de nostre bon amic senyor Salvador Coll i Morató, una Secció d'Art a dintre les rengleres d'Unió Republicana d'Esquerra.

És de creure, donades les conegudes activitats teatrals de l'amic Coll, que la nei-

LA SELVA CALDES DE MALAVELLA

Nosaltres que no desitgem ni aspirem a res i que solament hem vingut ací a complir un deure com homes que estem superadats a un partit, i avui que ja coneixem la forma que mangonejaven les cires aquells homes que tants anys varen tenir el poble abandonat i que tant i tant els va doldre deixar la vara i que encara tenen esperança de tornar a governar; és que no s'han donat compte que el poble no els vol i que ja n'està tip de les seves disbauxes?

Estem assabentats que l'Ajuntament passat va deixar un repartiment d'utilitats, procediment complicat com tothom sap, no és que siguem enemics del repartiment i creiem àdhuc que és una base d'imposició equitativa i un principi ben resolt i estructurat resper anar a l'implantació de l'impost únic; però les hisendes locals i les dels municipis petits, particularment, necessiten una major elasticitat de moviment que els permeti establir arbitris i impostos en relació a les característiques especials de cada poble.

Diem això, perquè l'Ajuntament passat, que fa 25 dies va sortir d'aquesta casa i que ja no hi pot entrar mai més, per mal administrador dels béns que són del poble, ha

xent organització ocuparà ben aviat un altíssim lloc en la vida escènica.

***

Per dintre poc, està anunciat un dels actes d'orientació política que ve donant U. R. d'E.

Anirà a càrrec del Jutge Municipal senyor Tomàs Girbal i del regidor senyor Arseni Vergés.

És d'agrair a la directiva de l'entitat organitzadora la continuïtat d'aquests actes que, ultra constituir unes magnífiques conferències d'educació política, posen en continuat contacte la massa social amb els homes del partit que ostenten càrrecs públics.

C.

tingut l'honor d'obsequiar-nos amb un repartiment denominat d'utilitats de pessetes 15.277'75, i que nosaltres creiem que no s'hauria de fer i que és la vergonya d'un poble com Caldes que per les seves riqueses d'aigües termals i pagant tots els arbitris com puguin existir, hauria d'ésser el poble més ric de la comarca i és, potser, el que té més deutes. Nosaltres, que hem vingut ací amb ganes de treballar posant tot el nostre amor per la Vila de Caldes, augurem que molt aviat aconseguirem el que és del poble i que el poble no en participa gens ni mica, i que ja seria hora que d'aquest mig milió de pessetes anyals que recapta l'Estat (dates de l'any 1930), el poble en participés per a poder fer a aquesta Vila el millorament de serveis que li són necessaris.

CLARA

Caldes, juny de 1933.

***

EXPRES-BAR

Situat a la Rambla - GIRONA - Telèf. 119

Begudes de les millors marques

Ressopons econòmics

OBERT NIT I DIA

Del 1.er d'octubre al 30 d'abril, temporada de marisc

Ostres-Percebes-Almejes-Gambes

rebudes diàriament a les 5 tarda.

VISITA D'ESCOLES

El dia 17 del corrent, la senyoreta Munàrriz, Inspectora d'ensenyament primari d'aquesta zona, visità les escoles d'aquesta localitat, restant sumament complaguda de la labor que realitzen llurs mestres.

En l'escola dirigida pel senyor Font, va cridar-li fortament l'atenció unes aquarelles de l'alumne Josep Xifre Campeny, al qual reconegué excel·lents condicions per a la pintura, dolguent-se de què aquest noi no pugui fruit dels avantatges d'una beca, per tal d'especialitzar-se en l'estudi d'aquesta bella art.

Nosaltres, que hem pogut constatar el temperament artístic d'aquest noiet de 13 anys, ens dolem que per les condicions econòmiques de casa seva no pugui estudiar pintura, puix estem convençuts que arribaria a ésser un gran artista.

L'Ajuntament s'hauria de preocupar d'aquest assumpte, i si pels seus mitjans econòmics no pot fer que aquest noiet frueixi d'una beca, almenys podria interessar-se de la Generalitat que li costegés els estudis.

Estem convençuts de què si el Conseller de Cultura estés assabentat dels prodigis que ha fet aquest noi, sense que ningú l'ensenyés, ja que tots els magnífics treballs que ha fet han estat de pròpia inspiració, estem convençuts, repetim, que el senyor Conseller de Cultura faria els possibles perquè pogués cursar els estudis necessaris per a poder donar dies de glòria a Catalunya.

Esperem que l'Ajuntament farà tots els treballs necessaris per a protegir a aquest

noi, ja que en protegir-lo, protegeix el noi humil que demostra que amb la seva intel·ligència pot arribar a escalar el pinacle de la glòria.

***

A Caldes surt quinzenalment un periòdic, tot xiroi, bufó i ple d'olors de sagristia. Aquest periòdic voldria entaular amb nosaltres una polèmica, però com que estem acostumats a no fer cas dels esgarrips, no volem donar-li aquest honor; sols li remarcarem una cosa, i és que la paraula tolerància en els seus llavis és un sarcasme, perquè ¿ens pot dir quan n'han tingut de tolerància? ¿Han respectat mai les idees i creences contràries a les seves? Com que no ho han fet mai i han volgut sempre obligar a acatar les seves conviccions, mai poden dir que nosaltres som intolerants, perquè nosaltres respectem totes les idees i creences; el que no volem és que es vulguin imposar per la força uns prejudicis que la lògica fa caure per l'absurd que són.

C.

J. BALAGUER TORT
 ABOGAT

Progrès, 12 - 1.er - 1.^a
 Telèf. 153   **Girona**

EL RIPOLLÈS

RIPOLL

JUNTA GENERAL. — La celebrà l'entitat Esquerra Republicana d'aquesta vila, elegint per a formar part de la Junta Directiva els senyors Josep Mas Tió, Jordi Miralles Monerris i Victorià Fornaguera, en substitució dels senyors X. Casademunt, Rafael Díaz i Francesc Ordeix.

Per unanimitat fou elegit Delegat al II Congrés d'Esquerra Republicana de Catalunya, en representació de l'entitat, el senyor Joan Basagaña Godeol.

***

SPORTS. — El diumenge a la tar-

da en el Camp Municipal d'Esports es celebrà l'encontre entre l'equip de La Garriga i el F. C. Ripoll, el resultat del qual fou favorable a l'equip local per 4 gols a 0. Ho celebrem sincerament, donada la importància de l'equip que ens visitava.

***

ACCIDENT. — Dilluns, en passar per la Plaça del 27 de Maig, l'Oficial de la Guàrdia civil, D. Josep Araujo Fernández, muntat a cavall, aquest s'encabrità llançant el genet a terra, el qual rebé una contusió a la cara de la qual fou assitit a la farmàcia del senyor eZnon Puig. La lesió no fou obstacle per a què el senyor Araujo tornés a muntar i fes la seva via. Ens alegrem de què l'accident no tingués més greus conseqüències, tot i lamentant el percaç.

***

TRASLLAT. — El farmacèutic Zenon Puig ha traslladat a la Plaça del 27 de Maig, núm. 22, la farmàcia que tenia instal·lada a la Plaça de la Re-

pública, núm. 7. L'obertura del nou establiment tingué lloc, amb tota solennitat, el proppassat dissabte, dia 17, a les vuit del vespre, amb assistència de nombroses amistats del senyor Puig, invitades a l'efecte.

Agraïam formalment al senyor Puig la gentilesa de l'atenta comunicació que es dignà trametr'ns, invitant-nos a l'acte.

***

UN FULLET INTERESSANT. — Hem rebut la segona edició de la "Reseña Histórica de los sucesos de la villa de a Bisbal y su distrito en la insurrección republicana federal del mes de octubre de 1869", escrita per Pere Caimó i Bascós a Mònac el 3 de març de 1870.

Aquesta reedició ha estat deguda a l'entusiasme del palafrugellenc Suís Fina, qui actualment resideix a Colòmbia, després d'haver llegit "Vides heroiques" del pulcre escriptor Carles Rahola. La tal "Reseña Histórica", editada per "Gràfiques Darius Rahola", és un interessant apèndix o complement de "Vides heroiques".

ALT EMPORDA ALBONS

LA REPÚBLICA VA ENTRANT ALS POBLES

El dia 5 del corrent, va tenir lloc en aquest poble el primer acte cívic, celebrant-se amb tota esplendidesa el matrimoni civil entre els nostres amics el jove Francesc Sais Viñas i la senyoreta Rosa Bonet Teixidor, ambdós fills i veïns d'aquest poble, veient-se l'acte animadíssim, puix hi havia una gran espectació per ésser el primer

que es celebrava a Albons.

Hi assistí tota la "Joventut Republicana Catalanista", a la qual Entitat Recreativa pertanyen els recents desposats, amb acompanyament de música i regnant durant l'acte un entusiasme indescriptible, essent objecte per part dels reaccionaris, de tota mena de crítica.

Nosaltres ens en felicitem i propugnem perquè en l'esdevenidor hagi servit d'exemple, i es repeteixin aquests actes cívics per així poder demostrar el desvetllament que ens ha portat la República amb les seves lleis. Com també desitgem un sens fi de felicitats als nous esposos.

J. M. A.

Servei a domicili i al major.

Dipòsit de vi de

Joan Moriscot

Ultònia, 5

GIRONA

VINS: Priorat, Múrcia, Alacant, Valdepenyas, Jumilla, Secuita, Vinebra.

Responent de la qualitat dels mateixos.

UN SOL FOC

Proporciona calefacció i aigua calenta a tota la casa

Amb la Calefacció **IDEAL CLASSIC** ja tenim resolt el problema del confort higiènic i econòmic. Per pocs diners podeu instal·lar-la a casa vostra, lliurant-vos, a la tardor i a l'hivern, del fred i de la humitat

Fascicles gratuïts

Bartomeu Agustí
OLOT

Cerralleria artística

de

Bartomeu

Agustí

Direcció tècnica a càrrec de LL. NEBOT

Treballs de ferro forjat en general. Especialitat en portes ballestes, tubulars i ondulades, tribunes, làmpares i escales de cargol.

Olot

Esmolament de Navalles a la perfecció

VENDES DE TOTA CLASSE D'ARTICLES PROPIS PER BARBERIA. — GAVINETERIA FINA. GRAN ASSORTIT EN PERFUMERIA.

JOSEP SERRA

Argenteria, 10 — GIRONA

Comerciants agricultors

Abans de fer vostres compres a neu a visitar el nou Magatzem de grans i pinsos Enèrgic

— de —

Jacint Codina

No deixeu de fer una prova de els aliments concentrats Enèrgic, per Vaques, Vedelles, Porcs, Gallines i altre bestiar de corral. PRODUCTE NACIONAL AMB PATENT I MARCA REGISTRADA

Passeig de Blai, n.º 31 OLOT Telèfon, n.º 113
Casa central: VIC Rbla. Deballades, n.º 15 - Tel. n.º 192

Societat
**ANÓNIMA DE
TRANSPORTES**
OLOT

Servei de Recader diari entre Olot i Barcelona i viceversa amb combinació de l' **Agència Arias**

PASSEIG DEL BORN, N.º 13

Telèfon, 13354

Es garanteix un Servei Ràpid, Econòmic i Perfecte. — Paquets entregats al vespre a Olot, a les nou del matí del dia següent són lliurats als consignataris de Barcelona, i així mateix els que són entregats a Barcelona fins a la una de la tarda, a les set de la mateixa arriben a Olot.

S'ADMETEN ENCARRECS A: **ANÓNIMA DE TRANSPORTES**

(Carrer Antoni Llopis) i a les SUCURSALS: Plaça de la República, 11. - Telèfon, 48 i carrer de la Proa, 7 (ABANS «CASA SINGLA»)

A més, aquesta Societat compta amb un vagó diari de Sant Joan les Abadesses a Barcelona i viceversa, pel transport de mercaderies de **Petita Velocitat** que limita el temps en el trajecte a dos dies.

Cooperació

de Fundició

de ferro i metalls

OLOT

Carretera de Girona, 21

Treball esmerat i
preus mòdics.

FONDA DE RAMON ROVIRA

TELÈFON, 330

Ronda Dr. Robert, núm. 43

GIRONA

CALDERERIA I CALEFACCIÓ CENTRAL FUMISTERIA

Soldadura Autògena i Tall per oxigen
Instal·lació d'Aparells Sanitaris

de

PERE VALENTI FURTET

Calderers, 13 - GIRONA

CENTRE D'ESPECIFICS

UNIC A LA COMARCA

Els millors productes medicinals. - TOTS ELLS D'ORIGEN. - Unics de propietats
terapèutiques garantides.

Plaça de les Castanyes - GIRONA - Telèfon, 144

FARMACIA RIBAS

Radio Selecte

CLARION, PHILCO, FADA,
FERM i totes les marques, últims mo-
dels des de 4 pessetes setmanals.

Carrer Olivo, 8 (davant camp d'Esports)

Bicicletes

LES MILLORS MARQUES A
4 pessetes 25 cèntims setmanals
SENSE ENTRADA

- GIRONA

SUCRES
EMPAQUETATS

Girona

TELÈFON, 321

Casa Escatllar

APARELLS DE RADIO

"FADA"

FERRETERIA I BATERIA DE CUINA

OBJECTES PER A REGALS

LOÇA SANITARIA

Rambla Llibertat, 28 - Mercaders, 6-7

Gràfiques
DARIUS
RAHOLA
Girona

CALÇATS MALARET

Vendes a l'engròs i detall

RAMBLA LLIBERTAT, 5

GIRONA